

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényeszközi lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JOESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. DECEMBER 25.
VIII. évfolyam, 344. szám.

Hétfő

A Vatikán, Róma és Berlin fegyverszünet létrehozásán fáradoznak

Súlyos veszteségei ellenére új támadás megindítását határozta el a Szovjet hadvezetőség — Megtorló intézkedések az orosz hadárat sikerének érdekében — Japan és Amerika újabb tárgyalásokra kezdnek

(VATIKÁNVÁROS.) (Osservatore Romano.) XII. Pius pápa Öszentsége, mint tudvalevő e hó 28-án visszaadja az olasz uralkodópár látogatását a Kvirinálban. A pápát elkísérik Magliione bíboros államtitkár, továbbá Pignatelli del Belmonte bíbornoki dékán is, továbbá a Vatikán 40 előkelősége.

LESZ-E FEGYVERSZÜNET?

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas közli Koppenhágából a következő hírt: A Berlinske Tidende lap berlini tudósítójának híradása szerint Róma, Berlin és a Vatikán között élénk tevékenység folyik, annak érdekében, hogy fegyverszünetet hozzanak létre a hadbanálló felek között.

A FASISZTA OLASZORSZÁG A KRISZTUSI ELVEK ALAPJÁN

(RÓMA.) (Stefani.) A Telegrafo (Ciano külügyminiszter lapja) „A katolicizmus és Itália” cím alatt hosszasan ciklikben méltatja az olasz uralkodópár vatikáni és XII. Pius pápa Öszentsége kvirináli látogatásának jelentőségét. A lap szerint a fasiszta Itália a krisztusi elvek alapján áll. Elismeri az egyház méltóságát és elítél minden olyan mozgalmat, amely papok kiűzését és a vallásszabadság korlátozását megengedhetőknek tartja. Az egyház és Itália egyformán fálalják a háborút és egyformán óhajtják a békét. Itt egyetemesen haladnak, de ennek a békének az igazságon kell alapulnia. A lap továbbiak során megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint XII. Pius pápa és Viktor Emánuel uralkodó közös békeakcióra készülnek.

OROSZ CÁFOLAT

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass orosz távirati iroda jelenti a következőket: A Balti-tengeri orosz flotta a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, mintha a finn tüzérség lövedékei eltalálták volna az „Októberi forradalom” elnevezésű orosz szovjet hajót.

FRANCIA SAJTÓJELENTÉS A FINNORSZÁGI HARCOKRÓL

(PÁRIS.) (Rador.) A francia lapok katonai szakértői részletes tudósításban számolnak be a finnországi harcokról. A Petit Journal részletesen leírja a szovjet haderőnek Petsamo irányában történő visszavonulását és azt írja, hogy az Északról visszaszorított orosz haderőt a finn csapatok nagy hővességgel üldözik. A finn csapatok nagymennyiségű és értékes hadianyagot, löszert zsákmányoltak, ezenkívül rendkívül sok hadifoglyot ejtettek. A finn csapatok fölénye mindenütt megnyilvánul a vörös csapatok fölött és ennek a fölénynek a kialakulását nagy mértékben elősegítette a finnek részére kedvező időjárás. Az „Excelsior” c. lap összefoglaló képet ad a stratégiai helyzetről és megállapítja, hogy a finn

hadereg hősiessége mindenütt felülmúlja az oroszokat. A finn hadsereg részéről zsákmányolt, vagy megsemmisített orosz tankok száma, több, mint 100.

AZ OROSZ NAGYVEZÉRKAR JELENTÉSE

(MOSZKVA.) (Rador.) A Leningrád körleti katonai nagyvezérkar a finnországi hadműveletekkel kapcsolatosan, amelyek már három hete tartanak, a következőket közli: Meg kell állapítani, hogy az eltelt három hét alatt a vörös hadsereg jelentős eredményeket ért el. Miután a szovjet csapatok december elsején elfoglalták Petsamo kikötőjét, 130 kilométerre nyomultak be Finnország belsejébe és a petsamoi öböl közelében elfoglalták a tengerpartot. Leabör irányában az orosz csapatok 150 kilométernyire nyomultak előre előhaladásuk tehát naponta hét és fél kilométer volt. Sardobol irányában 80

Elvágták az oroszok visszavonulási útját

(RÓMA.) (Rador.) A Stefani olasz távirati ügynökség jelenti a következőket: Az összes olasz lapok három és négy háborús című cikkben számolnak be a finnországi háborúról és részletesen ismertetik annak az ellentámadásnak a meyerét, hogy a finn csapatok hajtottak végre a vörös haderő ellen, óriási sikerét és eredményét. Az olasz lapok jelentése szerint az orosz haderő menetoszlopai az összes arconalakra fejvesztetten és rendetlenül menekülnek vissza. A sivel felszerelt és zsalú kitudón bűnő finn csapatok nagy gyorsasággal üldözik a menekülő orosz csapatokat, amelyeknek a Botni-öböl felé vezető útját teljességgel elvágták. Az oroszok rendkívül nagy és érzékeny veszteségeket szenvedtek. Egyedül a Taipel mellett lefolyt ütközetben 5000 orosz halott maradt a csatatéren.

ELFOGták A HELSINKIBE IRÁNYÍTOTT OROSZ ZENEKART

(STOCKHOLM.) (Rador.) A svéd lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a finnek Sallak környékén elért sikereinek. Az oroszoknak nem sikerült az a

területnyire vonultak be Vibor felé 10 kilométernyire a határtól. A három hét óta tartó hadműveletek során az orosz csapatok hadifogságába került a finn hadsereg 18 tisztje, 105 altisztje és 1302 katonája, hadizsákmányul esett pedig 35 ágyú, 300 gépfegyver, 3000 kézfegyver, 21 aknavető, 220 gránátvetőgép és 7 páncélos automobil. A vörös hadsereg ezelt az idő alatt 2200 halottat és könnyű sebesültet veszített. A finn hadsereg halottainak a száma, akiket a vörös hadsereg részéről elfoglalt finn területen találtak 2200, de ebben a számban nincsenek benne azok a halottak, akik az orosz tüzérség, tüzérsége következtében veszítették életüket és akiket a finnek magukkal vittek. Hozzávetőleges becslés szerint is a finn sebesültek száma legalább tízezer. Egyes katonai megfigyelők azt vélik megállapítani, hogy a vörös hadseregnek hiányzik a harcikészség, mások pedig odáig mennek téves megállapításukban, miszerint azt állítják, teljességgel hiányzott a vörös hadsereg, átütő ereje, mert ha ezzel rendelkezett volna, úgy a szovjet csapatoknak már egy hét alatt végezniük kellett volna a finn csapatok ellenállásával. Az orosz katonai nagyvezérkar kénytelen megállapítani, hogy ezek a feltételezések és bírálatok nemcsak, hogy a szakértelmet nélkülözik, nem csak sértők a vörös hadsereg, hanem egyenesen rágalmazó jellegűek is, amely rágalmazást a vörös hadsereg értékeinek lebecsülését célozzák.

UJABB LÉGITÁMADÁS

(HELSINKI.) (Rador.) DNB a szovjet repülők hatalmas egységei pénteken újabb megtámadták Középfinnországot. Helsinkiben a légiriadó 13 óra 10 perckor volt. Hét gépből álló orosz raj szállott el a város fölött, 2700 méteres magasságban. A finn légvédelmi ütegek megkezdtek a tüzelést és egy gépet lelőttek. A szovjet gépek 30 bombát és sok röpiratot dobtak le. 13 óra 30 perckor a légiriadó megszűnt. Légitámadás volt Eknaesben, ahol bombákat és kiáltványokat és Pultigban

ahol bombákat dobtak le, amelyek nem követeltek áldozatokat.

(HELSINKI.) (Rador.) A leningrádi katonai körzet parancsnoksága közli: december 22-én semmi jelentősebb nem történt.

ÚJ OROSZ TÁMADÁS KÉSZÜL

(STOCKHOLM.) (Rador.) A Svenska Dagbladet jelentése szerint a finn repülőknek sikerült több helyen megrongálni a Murmansk felé vezető vasutvonalat. Pénteken mintegy 200 orosz repülőgép hajtott végre támadást a különféle finn városok és katonai pontok ellen. A finn légelhárító ütegek 12 gépet lőttek le. A svéd lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a Salla melletti finn győzelmeknek, amelyek meghiusítanak minden arra igyekvő orosz törekedést, hogy Észak- és Dél-Finn országot kettévágják. Svéd katonai szakértők nem hiszik, hogy a szovjet felhagyja a további kísérletezéssel. A lap harcéri tudósítója azt jelenti, hogy a vörös hadsereg parancsot kapott Moszkvából: azonnal indítsa meg újlag a támadást a finnek ellen — függetlenül a veszteségeiktől.

KÉT MEG NEM ERŐSÍTETT KIVÉGZESI HIR

(STOCKHOLM.) (Rador.) A Havas levelezője megerősíti azt a hírt, hogy a Kuusinen vezette alatti demokratikus kormány tagjait az oroszok letartóztatták. Kuusinent állítólag ki is végezték. Ez a hír még megerősítést igényel. Megerősítást igényel az a hír is, hogy Versvianski volt szovjet népbiztost kivégezték mert éves adatokat adott a finn hadsereg ellenálló képességéről.

MANNERHEIM KIÁLTVÁNYA

(HELSINKI.) (Reuter.) Mannerheim finn marsall a karácsonyi ünnepek alkalmával a következő kiáltványt intézte a finn hadsereg tagjaihoz: Karónák! A karácsonyi ünnepek alkalmából legőszintébb jókívánságaimat küldöm hozzátok. Tudom, hogy a szent ünnepek alatt hazaszáll a lelketek családotokhoz, otthonotokhoz. Azt is tudom, hogy ez fájdalmat és keserűséget okoz. A megpróbáltatást azonban éppen olyan hősiessé lélekkel kell elviselni, mint amilyen példaadó hősiességgel harcoltok hazátokért. A további megpróbáltatásokat is el kell szenvedni, mert különben elveszünk, szabadságunk és otthonunk.

AMERIKAI SEGÉLY

(WASHINGTON.) (Associate Press.) Az amerikai kongresszus januárban tartandó ülésén fognak tárgyalni arról a kölcsönről, amelyet Finnország képviselője az Egyesült Államoktól legutóbb kért. Beavatottak szerint 50 millió dollár van szó, amelyet az Amerikai Kivitel Banknak kellene folyósítania. Mután azonban a banknak csak 10 millió dollár erejéig van jogában kölcsönt adni, a kongresszusnak kell meghatározni az engedélyeznie a többlet-összeg kifizetését. Roosevelt elnök, aki Finnország legőszintébb pártfogója, minden valószínűség szerint meg fogja a kongresszussal szavaztatni az egész 50 millió dolláros kölcsönt.

FRANCIAORSZÁG AKCIÓBA LÉP A FINNEK MELLETT

(PÁRIS.) (Havas.) Beavatott politikai körök értesülése szerint Anglia és Franciaország kormányai a legkövetkező időkben belül erős diplomáciai és pénzügyi tevékenységbe kezd Finnország hathatós measegítése érdekében.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Németországban

(BERLIN.) (Rador.) Pénteken éjjel újabb vasuti szerencsétlenség történt Németországban. Marksdorf és Klufstern állomások között, Karlsruhe környékén a Friedrichschafen vonalon egy tehervonat összeütközött egy személyvonattal. A vasuti katasztrófa következtében 30 utas meghalt, 40 pedig

súlyosan megsebesült. A hatóságok helyes vizsgálatot indítottak a vasuti szerencsétlenség ügyében és úgy Marksdorf, mint Klufstern vasuti állomások főnökeit letartóztatták, mert alaposnak látszik az a feltevés, hogy a vasuti katasztrófát az ő hanyagságuk idézte elő.

A Quai d'Orsay úgy vélik, hogy ez a segélynyújtás annál is inkább lehetséges, mert a népszövetségi határozat értelmében a Skandináv-államok kötelesek a Finnország számára szállítandó csapatokat átengedni. Hogy tényleg katonai akciót is készítenek-e, azt az igazolja a párisi sajtó szerint, hogy Daladier miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta a párisi finn, svéd és norvég követeket, utána pedig Gamelin hadsereg főparancsnokkal folytatott hosszas megbeszélést.

MIVEL VÁDOLJÁK A NÉMETEK SVÉDORSZÁGOT?

(LONDON.) (Rador.) A News Chronicle jelentése szerint a német propaganda két nap óta újlag megkezdte a támadásokat Svédország ellen. Német részről annak a feltételezése miatt indult meg az új propaganda Svédország ellen, hogy ez az északi állam támaszpontokat kíván létesíteni Svédországban és Norvégiában azzal a szinlelt céllal, hogy Finnországot segítsék az Oroszország elleni küzdelemben. Az angol és francia részről történő támaszpont kiépítési törekvés azonban — német feltételezés szerint — azt célozza, hogy a Németország elleni bekerítési politikát Svédország és Norvégia bevonásával megerősítsék.

ÖNKÉNTESK

(STOCKHOLM.) (Reuter.) A svéd fővárosból tegnap délelőtt indult el az első 1200 főből álló önkéntes csapat Helsinki felé. A csapat vezetését a svéd főváros közönségének lelkes ünneplése követte. Ugyancsak Stockholmból közli a Reuter, hogy az önkéntes toborzás teljes erővel tovább folyik és így további csoportok elindulására lehet számítani. A pénzügyi segély már meghaladta a négymilliárd svéd koronát.

(STOCKHOLM.) (Rador.) A Havas távirati iroda azt jelenti, hogy a finn hadseregnek a legészakibb részen végrehajtott ellentámadása megsemmisítő hatása volt a vörös katonákra, akik fejezve menekültek azokból az erődícsékből, amelyeket a legutóbbi harcokban véres harcokkal foglaltak el.

A BERLINER BÖRZENZEITUNG CIKKE

(BERLIN.) (Rador.) A Berliner Börsenzeitung azon angol-francia próbálkozásokkal foglalkozik, amelyek a finn viszályra való hivatkozással támadó szándékokat tulajdonítanak Németországnak és így akarják a semlegeseket állásuk elhagyására és a szövetségesekhez való csatlakozásra rávenni. A lap szerint Chamberlain és Daladier előbb a holland és belga népeket akarták rábírni, hogy kérjék a nyugati hatalmak védelmét. A skandinávokkal hasonlóan járnak el. De velük szemben az egyetemes kötelezettségek jelszavát is alkalmazzák. A semlegesek habozását azzal próbálnák lezserelni, hogy előbb-utóbb mindannyiukat háborúba sodorják azzal, hogy a semleges magatartásra nincs joguk. Kétkedünk azonban abban, — fejezi be a lap — hogy a semlegesek engedni fogják magukat az öngyilkosság útjára vezetni, ami a maguk életét tenné kockára.

KIK KÜLDTEK ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOT SZTALINNAK?

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass orosz távirati iroda a következőket jelenti: Az összes orosz lapok teljes részletességgel közlik azoknak az üdvözlő táviratoknak a szövegét, amelyeket Sztalin kapott 60. születésnapja alkalmából. Táviratot kapott Sztalin — többek között — Hitler vezér és kancellár től, Ribbentrop német külügyminiszter től, Tiso szlovák államfőtől, Saracoglu török külügyminisztertől, Csang Kai Sektől, Liedonen tábornoktól, Kaunistól, Piipitől, Hunderstől, Ursistól és Selter svéd külügyminisztertől.

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass jelentése szerint a Szovjetunió tudományos akadémiaja egyhangulag tiszteletbeli tagjává választotta 60. születésnapja alkalmával Sztalint.

HITLER TÁVIRATÁNAK JELENTŐSÉGE

(RÓMA.) (Stefani.) A Stampa berlini tudósítója szerint Hitler kancellár Sztalinhoz ítézt sürgönye komoly politikai jelentőséggel bír. A Führer ugyanis táviratával megegyezően hangsúlyozni kívánta azt, hogy feltétlenül a német—országi megegyezés alapján áll és kitart szövetsége mellett.

HAJÓKATASZTRÓFÁK

(LONDON.) (Rador.) A Gryfevale nevű 4434 tonnás gőzös aknaroobbanás folytán súlyosan megrongálódott hajót pénteken az egyik angol kikötőbe vontatták. A Longships nevű 1562 tonnás gőzös ugyancsak súlyosan megrongálódott és nem biznak a megmentésében. A személyzetét partra szállították. Ugyanakkor Berlinből jelenti a DNB, hogy azok a hírek, miszerint a Gneiseau nevű német gőzös, amely német repatriáltakat szállított haza, elsüllyesztették volna, a leghatározottabban megcáfolják.

NÉMET KIKÖTŐBE ERKEZETT A DEUTSCHLAND ZSEBCIRKÁLO

Londonból jelenti a Rador: A Daily Express jelentése szerint a Deutschland zsebcirkáló német kikötőbe érkezett. Ez a zsebcirkáló sülyesztette el tudvalevőleg a Ravalpindi angol páncélos hajót, amelynek legénysége egyrészt kimentette a tengerből és fedélzetére vette. A hadifogságba jutott angol tengerészek hozzátartozóikhoz írt levelükben megerősítik azt a hírt, hogy a Deutschland zsebcirkáló egyik németországi kikötőbe érkezett.

LÉGI HARC HELGOLAND KÖZELÉBEN

(LONDON.) (Rador.) Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint azt

a három angol repülőgépet, amelyek a Helgoland környéki hajózási támaszpontok fölött végeztek megfigyelő szolgálatot, német vadászipilóták meg támadták. Két angol és egy német gép a tengerre zuhant.

A SVÉD KERESKEDELMI HAJÓZÁS VESZTESÉGE

(STOCKHOLM.) (Rador.) A svéd kereskedelmi hajózás a háború kitörése óta 18 hajót veszített, amelyek közül 9 tengeri aknába ütközött, nyolcat német buvárhajók torpedóztak meg, egy svéd hajó pedig a légi harc folyamán ledobott bombáktól semmisült meg. A 18 hajón szolgálatot teljesítő 400 tengerész közül 37 vesztette életét.

AZ ANGOL TÁBORNOKOK NAPIPARANCSA

(PÁRIS.) (Rador.) Forbes tábornok, Gort tábornok és Cyril Newl marsall külön-külön napiparancsot adtak ki a vezetésük alatt álló csapatoknak. A napiparancsok felhívják a brit hadseregnek Franciaországba vezényelt tagjait, hogy francia bajtársakkal együtt vállvetve küzdjenek kitűzött céljuktól. A karácsonyi ünnep is csak alkalom lehet ennek a bajtársas együttműködésnek kinyilvánítására, mert mindenképpen a jövődöntő biztossáért küzdenek. Gort tábornok napiparancsában emlékeztet arra, hogy a brit expedíciós hadsereg, amely tulajdonképpen első ízben tölti a karácsonyi ünnepeket Franciaországban, a jobb jövőért és az új évben elkövetkező sikerekért harcol.

SELECT MOZGO

Szombati kezdettel vetíti városunk legszebb karácsonyi filmjét.

Washington rózsája

szebbnél-szebb dalok, csillogó revüjelenetek, ragyogó táncok tarkítják a pompás rendezésű, fordulatokban gazdag filmet, melynek zenéjét

IRVING BERLIN

Alexander's Ragtime Band és Mimi, a gazdag ember lánya népszerű dalainak írja szerezte. Főszerepekben: Alice Faye és Tyrone Power. Amerika díjat nyert művészpárja és Al Jolson, a Sonny Boyfeledhetetlen énekese. A legszebb ünnepi film, a legkézzelveztebb hangon gépen. Műsorán kívül a legújabb hangos hirdető.

Japán új tárgyalást kezd Amerikával

(TOKIO.) (Domei.) A japán külügyhivatal szóvivője a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy a japán kormány formális értekezést tesz a Japán és az Egyesült Államok közötti viszony megújítását célzó tárgyalásokra. Ugyanakkor Washingtonból közlik, hogy a japán nagykövetség kihallgatást kért Cordell Hull külügyi államtitkártól, akivel minden bizonnyal erről a kérdésről fog tárgyalni.

DIETRICH NÉMET SAJTÓFŐNÖK NYILATKOZATA

(BERLIN.) (DNB.) Dietrich birodalmi sajtófőnök tegnap a német fővárosban tartózkodó külföldi sajtóköldöttség előtt a következő nyilatkozatot tett: A mostani nehéz időkben nehéz igazi karácsonyi ünnepet élni. A karácsony ugyanis a béke ünnepe, most pedig háború van. Ez a háború azonban nézetünk szerint nem Németország okozta küzdelem, hanem ellenfelei kényszerítették rá. A Harmadik Birodalom azonban mégis meg fogja ünnepelni a karácsonyt, de feldiszipített fája alá odahelyezi kardját is.

ANGOL PROPAGANDA RÖPİRAT

(LONDON.) (Rador.) Az angol kormány az információs minisztérium egy röpiratát hozta nyilvánosságra, amely ezt a címet viseli: „A győzelem biztos”. A röpirat a háború összes kilátásait számba véve megpróbálja meggyőzni a hadirepülő és más eszközök terén. A szövetségesek helyzete jól látható a Harmadik Birodalomnak. Az angol katonai repülő és fejlődése öt év óta rendkívül gyors ütemet vett fel. Az idevonatkozó hivatalos adatokból kitűnik — írja a röpirat — hogy Anglia a név szerény repülőgéppel rendelkezik, mint 1934-ben és ez az adat nem is fogja a magában a gyarmati állományt, amely ugyan csak folyton növekedésben van. Ezenfelül a katonai repülőgépek pontos számát is meg lehet határozni. A szövetségesek forrásai kimondhatják, hogy Németország már nem rendelkezik olyan kezzerzési forrásokkal, amelyek lehetővé tehetik a számára, hogy megnyerjen egy lassutartamú háborút. Német részről is mondják, hogy az angol blokádnak volt az egyik oka az utolsó háború összeomlásának. Jelenleg a harc tulajdonképpen ott áll, ahol 1918-

ban abba hagyták. A kereskedelmi hajókban a veszteség a háború első hét hetében, az angol hajóállomány egy százalékát teszi ki és ha az ellenség tovább folytatja hasonló ütemben a tengeri harcokat, még mindig közel 70 százaléka marad meg Anglia hajóállománya. Egy totális légi háború Franciaország és Anglia ellen azt jelentené, hogy Németországnak folytonosan pótolnia kellene veszteségeit, amelyek 50 százalékot is elérhetnének. A szövetségesek viszont több mint 3000 repülőgépet tudnak gyártani havonként és a pilóta kiképzést is ugyanilyen ütemben tudják folytatni. Németország emellett petróleumban, fémekben és ásványvizekben nagy behozatalra szorul, aminek adott esetben még becső bajok is járhatnak. Ebben a háborúban minden válság csak a katasztrófa elkerülhetetlenségének demokráciák mérhetetlen ellenállásának biztosítékai kell a szövetségeseknek a végső győzelmet.

AZ INDIAI KONGRESSZUS-PÁRT ELHATÁROZÁSAI

(NEW DELHI.) (Reuter.) Az indiai kongresszus-párt intézőbizottságának ülésén, tegnap határozatot fogadtak el a következő irányban, hogy sürgetni fogják az alkirály kormánytól az alkotmányozó gyűlés összehívását. A kongresszus-párt határozatában sajnálatát fejezi ki afelett, hogy Anglia nem fogalmazta meg világosan hadicéljait és nem tett kötelező közlést Indiával szembeni további magatartását illetően.

Rövid távirati hírek

(OSLO.) (Rador.) A Rudolf nevű 1100 tonnás novék hajó az északi tengeren aknába ütközött. A katasztrófa színhelyére sietett mentőhajó a szerencsétlenül járt norvég gőzös kimentőjét kimentette és a kikötőbe szállította. A felrobbant hajó legénységének sorsáról már csak annyi hír érkezett, hogy másik mentőhajó hat tengerészett vitt fel fedélzetére.

(LONDON.) (Rador.) A munkügyi minisztérium közlése szerint a háború kezdete óta a munkásság javára történt fizetések összege 35 millió fontsterlinggel emelkedett.

(BERLIN.) (Rador.) Von Brantschicht vezérőrnagy, a német hadsereg főparancsnoka a karácsonyi ünnepeket december 24-én este katonái között tölti és ez alkalommal vasárnap este, német időszámítás szerint 7 óra 30 perckor, rádióbeszédet tart.

(BERLIN.) (DNB.) A Führer helyettese, Hess birodalmi miniszter a mai este 21 órakor az összes német leadóállomásokon közvetített beszédet mond.

— A gabona minimális ára. Bukarestből jelenti a Rador: A földművelésügyi minisztérium közli a következőket: A terményértékesítési törvény január hónapra a gabonaáraknál megállapított egy úgynevezett minimális árat, amelyen alul tilos a vétel és eladás. Nincs szó kötelező fix árról az eladásoknál, csupán egy alsó árhatár betartásáról. A mezőgazdák a gabonaért egyébként kérhetnek ugyanolyan árat, mint decemberben. A minisztérium megállapítása szerint egyébként az áraknál bizonyos emelkedés állapítható meg.

— Elvesztette a bizományba kapott kegyeleti tárgyakat Szent Ferenc harmadrendjének egyik tagja. Érzékeny kár érte Szent Ferenc Harmadrendjének Juliska nevű tagját, aki bizományba kapott olvasókat, szentképeket, Szent Antal-szobrokat és egyéb kegyeleti tárgyakat árul és szerény keresetéből tartja el önmagát és családját. A rend tagja a karácsonyi ünnepek előtt is szorgalmasan látogatta a házakat és kínálgatta megvételre, hitelét kimélyítését szolgáló különböző tárgyakat. Tegnap reggeli útja során megdöbbenéssel állapította meg, hogy több ezer lej értékű árut tartalmazó doboza eltűnt. Vagy elvesztette, vagy ellopták tőle, esetleg valamelyik családnál, amelyknél eladás céljából látogatást tett, felejtette a rózsafüzérek, szentképek, Szent Antal-szobrokat tartalmazó doboz. Az érzékeny károsult és szegénysorsú rendtag arra kéri a becsületes megtalálót, szánja meg a súlyos helyzetét és az esetleg megtalált doboz annak tartalmával együtt szolgáltatassa be a szentferencrendi zárdába, az ő részére. A jótett érzése feletti lelki kielégülést kívül a rend tagja buzgó imádsággal rózza le a becsületes megtalálót iránt érzett halálát.

— Adomány. Köszönettel nyugtázzuk szegényeink részére az ismeretlen pártfogó által Szent Erzsébet nevében hozzánk juttatott 5 darab 1 kilogrammos kalácsot.

— Karácsonyi segélyt oszt ki a Casa Muncii vasuti egyesület. A Casa Munciihoz tartozó vasuti nyugdíjasok egyesületének elnöke, Crisan Ioan, lapunk útján kíván boldog és kellemes karácsonyi ünnepeket az egyesület tagjainak. Az egyesület vezetősége megfelelő módon vette ki részét a szeretet ünnepéből. Maga az egyesület 500 lejt adományozott a katonai szolgálatra bevonultak szegény családjainak segélyezésére, amely összeget a vármegyei prefektúránál fizették be a segélyreszorulóknak. De nemcsak a katonai szolgálatra bevonultak szegény családjai felsegélyezésére megindított mozgalomból vette ki részét a Casa Muncii vasuti nyugdíjasok egyesülete, hanem a saját segélyreszoruló tagjainak támogatására is sietett. A karácsonyi ünnepek alkalmából december 22-én 25 szegény nyugdíjas vasutas család részére, akik a legszerényebb nyugdíjat kapják, egyenként 5 kiló lisztet, 1 kg. zsírt és 1 kg. cukrot osztott ki az egyesület vezetősége. A szerény javadalmazást élvező szegény nyugdíjasok nagy örömmel vették át a szeretetadományt, az egyesület céltudatos munkát kifejtő vezetősége pedig, reméli, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben tudja majd támogatni a segélyreszoruló, szegény egyetemi tagokat.

— Megmentették az angol utasszállító repülőgépet szerencsétlenül járt utasait. Londonból jelenti a Rador: Angol utasszállító repülőgépet a Földközi tengeren szerencsétlenség ért és általános volt a vélemény, hogy a gép utasai valamennyien életüket veszítették. Legújabb jelentés szerint a Mandeyon nevű hajó, amely utban volt Alexandria kikötőjéből, a lezuhant gép utasai közül hatot megmentett.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETESI ARANK: Szavazóként 2 lej, választóbetűkkel 2 és 4 lej, első szó 3 lej. Állást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelzés és cím nélküli hirdetések kezeltel díja 5 lej. Csak portóztott jelzésű leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszük fel. Tüppelvény nem adunk. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtti 10 óráig vesszük fel.

VILLANYFODRASZAT külföldi mód-szerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kizárva, 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia mellett készíti a Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászat. (8964)

ADÁS-VÉTEL
HÖLGYFODRASZAT a központban megélhetést biztosító, helyi és nagy idegenforgalomnak, fényes berendezéssel, nagy helyiségekkel, olcsó házberrel. Betyegség miatt eladó. Cluj, Cal. Regele Ferdinand 30. Hölgyfodrászat. (9428)

ÖCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizet. P. Urui 18., Grünfeld. (9366)

LEGJOBB BÜKK TŰZIFAT ölenként és aprítva Suhayda Kálmán fatelce szálait. Str. Masaryk 17. Telefon: 25-28. (9317)

ÜZEMNEK, vagy raktárnak kitűnően megfelelő helyiség január 1-ére kiadó. Erdőkődni Str. Reg. 83. Bernát nyomda. (9333)

OLCSÓ TŰZIFA-PERIS

eladja Státus erdőben termelt prima száraz hasábos fát. Egy őt 1030 lej. Ugyanez 1000 kgr. vágva 740 lej telepen átvéve. Str. Gării 19-a. (8923)

ÖCSKARUHÁKAT, férfi, női télikabátokat veszek, eladok. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (9323)

ÖCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek, olcsón eladok. Str. Memorandului 4. (9420)

VESZÉK jókarban levő hockey vagy műkorcsolyát cipővel, ugyanott eladó Schöber-ágy. Str. Dragalina 29. (9462)

RÁDIO Standard 3 plusz 1 lámpás házlózi eladó. Str. Fabrica de Zahăr 34. (9464)

KERESEK megvételre kétkerekű kézi taligát. Cim: Str. Cotiță 6. (9467)

VILLANYMOTOROKAT régi típusukat szénkeféseket veszek. Kovács, Cal. Regele Carol 92. (9469)

PRIM banjot keresek megvételre. Cim Cal. Marechal Foch 37. (9471)

ZSIRDISZNÓ eladó. Str. Crisan 5. (9478)

FAJTISZTA sárga Orpington baromfitörzs eladó. Str. Donat 35. (9480)

MÉLY gyerekkocsi sötétkék olcsón eladó. Piața Unirii 21., ház mesternél. (9476)

HANGSZOROS Ingelen rádió eladó. C. Regele Ferdinand 39., etaj II. 16. (9481)

ELADÓ varrógép Str. Maxim Vovacu 15. szám. (9482)

RÁDIO 6 plusz 2 külön dinamikus hangszóróval, olcsón eladó. Str. Dragalina 1. (9484)

KÉZI koffert jó állapotban ma estig veszek. Rádió kitűnő telepes eladó. Calea Marechal Foch 55. „Dietic”. (9485)

ELADÓ nagyszabású főzőkemma Str. Amos Francu 4. (9491)

ELADÓ szalmavágógép és trágya Str. Sonatții 9. (9496)

VENNÉK jókarban levő cséplőgépet 900-as. Ár és gyártmány megjelölésével címet a kiadóba kérek „Cséplőgép” jellegre. (9498)

INGATLAN

ELADÓ szoba, konyha, üzlethelyiség nagy kerttel. Colonia Someni Str. Dunare, Solomon. (9453)

BÉRBE adok 10 hold veteményest Szamosfalva, Szamos mentén. Cim: Str. Andrei Muresan 25. (9403)

ELADÓ gynyorú saroktelek Str. A. Muresan, ára: 1000 lej négyzetméterenként. Értekezni a kiadóhivatalban. (3132)

1-2 és 3-4 millió körüli házat keresek megvételre Közvetítők kizárva. Pontos írásbeli ajánlatokat „Kézpénzért” jellegre a kiadóhivatalba kérek. (3125)

HÁZ olcsón eladó. Str. Sanatorului 34. Kerekdomb. (9473)

ÜZLETHELYISÉGNEK is megfelelő ház eladó. Col. Banatului 112-a. (9503)

ELADÓ házhely Bis. Ortodox-uccában Cim a kiadóban. (9504)

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Mindazok, akik asztmában, tüdő- és gégefőtuberkulózisban, tüdőcsúshuruban, állandó köhögésben, hurutosodásban, rekedtségben, influenzában szenvednek és mindaddig nem találtak megfelelő gyógyírt bajukra, tőlünk díjmentesen egy könyvet kaphatnak, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik: „Gyógyítható-e a tüdőbaj?” Az érdekeltek irjanak egy levelezőlapot 7 lej bérlettel felülbérlettel a következő címre: **PUHLMANN et Co., BERLIN** 304. MUGELSTRASSE 25-25-a.

Elvi jelentőségű döntést hozott a kolozsvári tábla a vállalkozót terhelő adó kérdésében

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az állami munkálatokkal foglalkozó és magánmunkálatokat végző vállalkozókat és építészeket igen közelről érintő, fontos elvi jelentőségű ítéletet hozott a napokban a kolozsvári tábla. Ing. Brunó Leibovici bukaresti építész.

Urania mozgó

karácsonyi műsora

(és vállalkozó 28.200.000 lej értékben állami építkezési munkálatokra kapott megbízást Kolozsvár közelében. Leibovici mérnök az 1939. április elsején életbelépett módosított adótvénnyel szemint bemutatta a vállalkozásra vonatkozó szerződést a kolozsvári pénzügyigazgatóságon az adó kivétele végett. Adóvallomásában egyben arra hivatkozott, hogy a munkálatoknak 8 millió lej kitévő részét még 1939 április elseje előtt bevégezte és így a vállalkozói adót a folyó költségvetési évre csak 20 millió lej összeg után vethetik ki rá. Az adókivétel bizottság azonban ezt a mérséklést nem volt hajlandó elfogadni és az adót a teljes 28.200.000 lej után állapította meg, amelyet a felebezési bizottság is helyben hagyott. A kolozsvári tábla felfolyamodás folytán a kivételt csak az 1939 április elseje után teljesítendő munkálatokra korlátozta.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban megemlíteni kívánjuk, hogy a pénzügyminisztérium 191.787—1939. számú rendeletében úgy intézkedett, hogy abban az esetben, ha a vállalkozót terhelő adót az egész munkálat után lerótták, azonban a munkálatot a költségvetési év folyamán nem fejezték be, akkor

A mindent felülmúló

BENGALI

az így származó adófelesleget a rákövetkező költségvetési évre, a vállalkozó javára át kell veteleznie.

Abban esetben viszont, ha a munkálatok értéke időközben növekszik, a többi let az új költségvetési évben szintén adó alá kell vonni.

HÉTFON ÉS KEDDEN DÉLUTÁN NAGY MŰSOROS karácsonyi teadélután RENDEZ A CRISTAL PALACE IGAZGATÓSÁGA

INGATLAN vételhez feles társat keresek 500—700-ig. Cim a kiadóban. (3135)

VESZÉK 3-5 lakásból álló bérházat Cim a kiadóban. Közvetítők kizárva. (9485)

CSALÁDI ház 3 szoba, konyha, veranda álló 800 nm. terület sürgősen eladó Erdőkődni Simon vendéglő, Str. Gruia 40. (9494)

OKTATÁS

EGYETEMI hallgató iskolásleányok vagy fiúk tanítását vállalja. Cim a kiadóban. (9497)

KÖZÉPISKOLAI tanár előkészít bármely osztályból Str. Bis. Ort. 4. (9463)

KIADÓ LAKÁS

SZOBA, fürdőszobával parkettes, kapualatt azonnalra kiadó. Str. Masaryk 29. (9459)

KIADÓ február 1-re központi 3 szobás komfortos szép lakás. Ért. P. Cuza Voda 7. földszint. (9443)

KIADÓ I. emeleten kétszobás uccai lakás mellékhelyiségekkel február 1-ére C. Regele Ferdinand 114. (9472)

CENTRUMBAN egy helyiség kiadó irodának. Str. Vlăduța 3., földszint 4. Ertekezni 12-1. 4-7 hétköznapiokon. (3135)

2 SZOBÁS komfortos lakás összes mellékhelyiségekkel Cal. Regele Ferdinand 40 alatt kiadó elsejére. Értekezni ház mesternél. (9475)

BUTOROZOTT szoba két személy részére kiadó. Cal. Regele Ferdinand 127. apart. 4. (9488)

KÖZPONTBAN kiadó két butorozott szoba Megnézhető délután Str. Baron I. Pop 9. (9489)

SÜRGŐSEN kiadó január 1-ére 2 szoba komfortos lakás olcsón. Megnézhető délelőtti 10-12-ig Str. Iulian Pop 9. (9492)

ELEGÁNSAN butorozott szoba kiadó Str. Victor Babes 17. (9499)

DERMATA mellett Str. Preotul Opris 5. szám alatt nagy szoba azonnalra kiadó. (9501)

KIADÓ szoba, konyha, spész. Str. Calvin 22. szám. (9500)

ÁLLAST KERES

FŐGÉPÉSZ mesterkönyvvél állást keres bármilyen üzemihez, összes motorok, gézgepek javítását, szerelést műhely vezetéssel vállalkoz bármely vidéken. Kohos. Str. Palagia Rosu 33. Cluj. (9477)

VÉGZETT óvónő elmenne gyermekek mellé vagy kisebb háztartás vezetését vállalná. Cim a kiadóban. (9486)

ÁLLAST KAPHAT

GYENGÉLKEDŐ, idős urindó mellé keresek gondozónőt vidékre. Ajánlatokat gény megjelölésével „Megbízható V.” jellegre a kiadóba kérek. (9413)

KERESÜNK szoba, világítás ellenében takarító asszonyt vagy gyermektelen házaspárt. Cal. Marechal Foch 1. I. emelet balra. (9461)

HARISNYAKÖTÖNÖT flach gépen önállóan dolgozni tudót, állandó munkára azonnal felveszek. Révész, Str. Trecețoare 9. szám. (V 9463)

KERESEK ügyes bejáró főzőnőt. Str. 1. G. Duca 3. II. em. 5. Schwarz. (3138)

CUKORMESTER cukorka és gyógyszerkorka gyártásban tökéletesen járatos, állást nyerhet. Ajánlatok „Cukorka” jellegre Rudolf Mosse. Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 13. (3139)

KOCSIST, ki ért a négyes fogat hajtásához felvesszünk Muntyán, Str. Memorandului 1. (3137)

TŰZIFA ügynököt keresek. Str. Trecețoare 7. (9493)

KÜLÖNFÉLEK

FIGYELEM! A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJANDÉK

ha PAPP-féle villany, vagy gőz tartós ündölést csináltat. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 37. (9493)

RESTAURANT Az Oltuznak nincsen párja, mert ott mindig telt a csárda, esznek, isznak és mulatnak jókedvükben mulatoznak. Varga Elemér zenekara, ő a végén majd ráhúzza. (9474)

HÁZASSÁG céljából finomlelkű nő ismeretséget keresem. Biztos állásom van. 38 éves keresztény férfi. Meleg otthonra vágyom” jellegre a kiadóba. (9502)

5-6 SZÁZEZER lejt kölcsönöznék. Ajánlatokat „Biztosítva” jeligen a kiadóhivatalba. (9487)

NYUGDÍJAS csendőrségi altiszt 45 éves német származású 150.000 lej tőkével keresi komoly asszony ismeretséget. Cim: Str. Gruia 40. (9495)

Reuter jelenti:

(PARIS.) Eddig ismeretlen okok folytán kigyulladt és leégett az északfranciaországi Thura városbáza, melyet sok történelmi műemlék ékesített. A kár igen nagy. A vizsgálat megindult.

(BERLIN.) Befejezték a holland-német fizetési tárgyalásokat. A szerződés aláírására néhány napon belül sor kerül.

(KOPPENHAGA.) A dán partok közelében újabb több uszónát találtak. A hatóságok az annak megsemmisítéséig beszüntették a partmenti hajózást.

(BERLIN.) Aláírták a belga-német kereskedelmi egyezményt, mely január 1-én lép életbe.

(LONDON.) Moscisky volt lengyel köztársasági elnök súlyosan megbetegedett.

(BELGRAD.) Véget érték a francia-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások.

(BUDAPEST.) A „magyar anyák a finn gyermekekért” név alatt a belügyminisztérium engedélyével egyesület alakult, amely adományokat gyűjt a finn hadiárvaik javára.

(BUDAPEST.) Az ujjonnan kinevezett helsinki magyar követ a napokban utazik Finnországra.

(ROMA.) Az olasz sajtó szerint Szíriában lázas tevékenység folyik. Weygand tábornok, aki Damaszkuszban tartózkodik, megszervezi az ellenállást egy esetleges orosz támadás elhárítására.

Főszerephely:

Gary Cooper

(ANKARA.) Ismet Inönü török államfő újabb határvidéki szemleutrá indult.

(RIGA.) A rigai főpályaudvaron tegnap este eddig még ki nem derített okok folytán óriási robbanás történt. A halálos áldozatok száma az első jelentés szerint 24.

(TIRANA.) Az albán kormány rendeltére megkezdtek a tiranai új rádióadóállomás építését. A leadó 300 kilowattal fog dolgozni.

(LENINGRÁD.) A leningrádi katonai körzet parancsnokságának rendelkezése értelmében 100 kilométer körzetben este mindennemű világítás tilos. A rendelkezés ellen vétőket 10 évig terjedhető elzárás-büntetéssel sújtják.

Rádió

KEDD, december 26.

Bucuresti. 8: Reggeli műsor. 8.55: Isztentisztelet gyermekeknek, felnőtteknek templomi zene és énekek. 12: Időjárás és vízállásjelentés, pontos időjelzés, kulturális és sporthírek. Zenekar. 13: Hírek. — 13.30: Kilofon és harmonika zene. 14.05: Dalok. 19: Lemezek. 19.50: Lemezek. — 20.15: Munteanu és Stefanescu énekesek. 20.45: Hírek. 21: Rádiózenekar. 22.10: Lemezek. 22.40: Hírek, majd hírek magyar nyelven. Tánclemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Unit. Isztentisztelet. 11: Róm. kath. Isztentisztelet. 12.15: Gör. kath. egyházi ének. 13.30: Opera zenekara. 14.45: Hírek. 16: Hírek. 16: Elbeszélés. 16.25: Jazz zene. — 18.40: Hangjáték. 19.25: Ének. 19.45: Közvetítés a magyar-olasz vízpóráz mérkőzésről. 20.25: Hangverseny. 21.50: Vonós-négyes. 22.40: Hírek. 23.10: Táncczene. Cigányzene. 1.05: Hírek.

SZERDA, december 27

Bucuresti. 8: Reggeli műsor. 8.55: Isztentisztelet gyermekeknek, felnőtteknek templomi zene és énekek. 12: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés, kulturális és sporthírek. 12.10: Mandolin zene. 12.45: Százharmónika-zene. 13.10: Sibiceanu zenekar. 14.20: Román dalok. — 19.17: Táncclemezek. 19.40: Vidám zene lemezek. 20.05: Román dalok. 20.45: Hírek. 21: Szórakoztató zene. 22.10: Hírek. 22.30: Táncclemezek. 22.45: Hírek, majd hírek magyar nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek hanglemezek éternd. 11: Hírek. 11.15: Gyermekek. 11.45: Előadás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Hírek. 18.15: Szalonzene. 19: Előadás. — 19.30: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.30: Rádióletto. dalmi. 21.45: Hírek. 22.40: Hírek. 23.20: Jazz dalok. 1.05: Hírek.

Besurranó tolvajnöket fogott a rendőrség

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Sikeres nyomozást végzett tegnap este a IV. kerületi rendőrség. Az utóbbi időben napon ta 3—4 panaszos jelentette be a kerületnél, hogy ismeretlen tettesek betörték a lakásukon és azokat csaknem teljesen kifosztották. A lázas nyomozás során a IV. kerületi rendőrség közgei tegnap este lefűleték a tetteseket, Lakatos Mária és Kovács Lucia besurranó tolvajnök személyében, akiknek a Chintăului-uti lakásain rengeteg lopott holmit találtak a házkutatás alkalmával. Bűnlajstromuk összeállítására nagy felkészültséggel folytatják az érelyes nyomozást.

Huszenötmillió pénzbírság valutakihágásért

(GALATI.) (Rador.) Megállapítást nyert, hogy egy Boris Fleischer nevű exportőr, aki a General Berthelot ucca 53. szám alatt lakik, az elmúlt év folyamán nagyobb összegű üzletet bonyolított le Béccsel és Budapesttel, amely helyekre jelentős mennyiségű terményt szállított. A Román Nemzeti Banknak azonban nem szolgáltatotta be az ezekből az ügyletekből származó osztrák schilling és magyar pengő deviza készleteit. Ezért 50.000 lei pénzbírsággal sújtották és kötelezték, hogy a Nemzeti Banknak fizessen 25.536 ezer 928 lei polgári kártérítést. Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint a Jegy bank felebbezést nyújtott be a galati bűnügyi táblánál, amely azonban mindkét felebbezést elutasította.

Tovább follik a nyomozás a katonai egészségügyi raktáraknál történt lopások ügyében

(BUCURESTI.) (Rador.) Az ilfovi katonai törvényszék megerősítette azokat az elfogatási parancsokat, amelyeket 11 egyén ellen bocsátottak ki, akik a törvények értelmében a legvakmerőbb és a legsúlyosabb bűncselekményeket követték el. Tudniillik meglopták a hadsereg egészségügyi leraátának készleteit. Ez körülbelül két hónappal ezelőtt, november elején kezdődött és a következő egyének vannak az ügybe belekeveredve. Würtzberg, Rafa Jacob, Zerlig, Schartz Jezu, Sommer Anton, Isac Desideriu, Salis Ernest, Solomovici Herman, Carabine Nicolae és Perlman Patap Ezeknek több esetben sikerült éjszaka ezekből a raktárakból az anyagkészleteket megdézsmálni.

A lopott holmit pedig eladták a Romania című lap szerint Alexe Vintila Bucurestiben, a Crangasi uton lakó korcsmárosnak Stinea Oszkár egyik fővárosi gyógyszerár, Dionisie Lupu 20. szám alatt lakó asszisztense vásároltak tőlük nagyobb mennyiségben jódtinkturát, neosalvarsant, piramidont, antipirint és egyéb gyógyszer-mennyiségeket és egészségügyi anyagokat. A nyomozásokat tovább folytatják, mert azt hiszik, hogy a banda működése az egész országot behálózta.

— Pusztai szerenád. (Operettbemutató a Magyar Színházban.) Szilágyi László Békeffy István és Fényes Szabolcs új operettje nem jobb, de nem is rosszabb az utóbbi évek zenés darabjainál. Alakjai ismerős operettfigurák: hollywoodi film-sztár, falusi tanító, filmmágnás, pusztai parasztok stb. Zenéje ismerős csengésű muzsika. Mindez körítve hangulattal, romantikával, szerelemmel adják a keretét a darabnak. A tegnapi bemutatón a közönség sokat mulatott a darab mulatságos jelenetein és elismeréssel adózott a szép kiállításnak valamint a szereplők játékának. A főszerepekben Krémer Manci, Gróf László, Ditrói P. Béla, Fülöp Sándor a nagyon mulatságos Sándor Stefi és Csóka József, valamint Szendrői Mihály nagy igyekezettel játszottak. Gellér Ibolya igen finom jelenség Radó Éva kedves, a kis Bozsodi Jenőke énekszámaival sok tapsot kapott a könnyen felmelegedő közönségtől. (galó.)

— Mit ajándékozzak neki?

— Uram, igen egyszerű:

1 MILLIÓ-t

Férjen be bármelyik sorsjegyarudába és vásároljon Állami Sorsjáték sorsjegyet.

Napjaink legértékesebb ajándéka lesz: a remény

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

H U Z Á S A

JANUÁR 15. ÉS 18. ÁN

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

ELŐSZÖR
ROMÁNIABAN EGY
10 MILLIÓS
NYEREMÉNY

Hármas tanács dönt Cosmuta dr. végrendelete megsemmisítéséről

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári törvényszék Marinovici-Breban tanácsa tegnap délre tüzte ki az ítéle kihirdetését Cosmuta dr. ezredes végrendeletének megsemmisítése ügyében. Az elhalt orvos-ezredes vagyonát a szegény munkáscsaládok gyermekeire hagyományozta. A végrendelet alapján azután a bíróságok jogerősen alapítványt létesítette Cosmuta alapítvány elnevezés alatt. Cosmuta Clotilda az elhunyt leánya, apja halála után mielőtt a végrendelet napvilágra került volna, a vagyont bírói határozattal birtokba vette, majd pert indított és a végrendelet megsemmisítését kérte.

A főtárgyaláson dr. Blaga ügyvéd, a Cosmuta alapítvány képviselője, kérte a kereset elutasítását. Kérését azzal indokolta, hogy az alapítványok létesítéséről szóló új törvény értelmében

alapítvány az ország területén érvényben lévő bármelyik örökösödési törvény alapján létesíthető.

A Cosmuta alapítvány létesítésekor a törvényszék kimondotta, hogy az elhunyt orvos-ezredes végrendelete nem felel meg ugyan az erdélyi törvényeknek, de mégis alkalmas arra, hogy annak szellemében alapítvány legyen létesíthető. Miután pedig a törvényszék a végrendeletet törvényesnek fogadta el és ezt a határozatot az ítéletábla és a Semmitűszék is megerősítette, afe-

lett való bírói határozat res judicata elletti döntés volna.

Ezzel szemben dr. Ostoia ügyvéd, a táperesnö képviselője, azt állította, hogy az alapítványok létesítésére vonatkozó új törvény úgy értelmezendő, hogy az a végrendelet, amely alapítvány létesítésénél alapul szolgál megfelelhet az ország területén érvényben lévő végrendeleti törvénynek, de feltétlenül meg kell felelnie ama ország törvényének, amelynek területén készült. Miután pedig a Cosmuta dr. végrendelete nem felel meg az erdélyi törvényeknek, az érvénytelen.

A kolozsvári törvényszék tanácsában véleménykülömböség merült fel és így az ügyet hármass tanács előtt, hivatalból kitűzendő időpontban újbótárgyalják.

— Orvosi hír. Dr. H. Grünfeld szemorvos és szemoperateur, hazaérkezett rendelését Cluj Cal. Regele Ferdinand 43—45 szám alatt újbót megkezdte.

— Hirtelen meghalt a Pesti Hazai Takarékpénztári igazgatója. Budapestről jelentik: A Pesti Hazai Takarékpénztár igazgatója, Milos György 34 éves korában hirtelen meghalt. A neves közgazdasági szakember az uccán hirtelen rosszul lett és pillanatok alatt kiszervedett. Valószínűleg szívizvéhűdés ölte meg. Halála a legszeleesebb körökben keltett részvétet.

Megkönnyítik a nyersanyagok behozatalát

(BUCURESTI.) (Rador.) A nemzetgazdasági minisztérium közli: Bármely országból történő és a nemzeti ipar számára szükséges elsőrendű nyersanyagok behozatala céljából a külföldi csereforgalmat intéző hivatal az alábbiakat határozta el: Azonnali és bármilyen értékű autorizációt ad, ha az értekelte igénylők sajátmaguk rendelkeznek megfelelő devizákkal, még a jelen közleményt megelőző időkből, tehát nincs szükségük arra, hogy a belföldi piacokról most szerezzék be devizákat. Ezeket a kivételes engedélyeket csak azoknak adják meg, akik idevontatkozó kéréseiket a jelen közlemény megjelenésétől kezdve legkésőbb 1940 január 15-ig betartják.

Fagy és hóvihar pusztít

(BUZAU.) (Rador.) Két nap óta Buzau megyében rendkívül fagy uralkodik. A szél az éjszaka folyamán számos városi üzlet cégtábláit és sok ház fedelét leszaggatta. A zsidó temető kápolájának és halottas házának fedélzetét letépte a szél és a temető közepébe dobta, eközben sok sírmléket megrongált. Ugyanakkor nagy pusztításokat okoz a hóvihar Beszarábiában is. A hóvihar miatt az iskolai tanulóknak az intézetek igazgatói azt tanácsolták, hogy ne utazzanak haza, hanem még maradjanak tartózkodási helyükön. Az országúton farkascsoordák garázdálkodnak, amelyek még a községekig is elmerészkednek és több háziállatot szétéptek.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgoján

Málnásy Tivadar:

Visszafelé az időgépen...

Ezerkilencszáztizenhat június 6-án indult el Lord Kitchener marsall, Nagy Británia hadügyminisztere, „Khartum hőse” a Hampshire csatahajó fedélzetén, hogy eleget tegyen az orosz kormány meghívásának és fontos tanácskozáson vegyen részt Szentpéterváron, ahol akkor nagy szükség volt rá.

Ez volt a legnagyobb brit katonai utolsó útja...

Lord Kitchenerrel azóta sok mindent összeraktak, mint minden igazi történelmi alakról, akit kevesen szerettek, sokan tiszteltek és még többen gyűlöttek.

Nos lehet, hogy mindenkinek igaza volt, mert lord Kitchener kegyetlenül szigorú tudott lenni katonai ügyekben, de hogy emellett ember is volt, sőt, hogy a szíve mélyén mindig a nemesebb ember érzése élt, azt igazolja az utolsó heteknek alábbi epizódjai.

„MEG KELL BUKTATNI KITCHENERT”

1915 május 10-én két magas, szürkebajszos férfi nézett ki Páris uccára abból a szobából, ahol a francia földön harcoló angol katonák főparancsnoka dolgozott. A nap ragyogó fényével borították a boulevardokat, amelyekben vöröskeresztes gépkocsik igyekeztek végérvényesen a kórházak felé.

French tábornok volt az egyik és Repington ezredes a Times, a Daily Mail, a Morning Post stb. nagylapok katonai főmunkatársa a másik.

— Látja ez a festuberti offenzíva eredménye, — mondotta French tábornok keserűen, — pedig a gyerekek igazán vitázni verekedtek.

Repington bólintott, de nem válaszolt. — Segítenie kell — folytatta kis idő múlva French — segítenie, mert saját szemével láthatta, mi az oka annak, hogy az offenzíva nem sikerült. Ön holnap Londonban van és ott meg kell írnia az igazságot, hogy gránátok nélkül minden azt az alkalmat arra, hogy lord Kitchener mélyes bátorságát hiábavaló.

A magas, polgári ruhába öltözött Repington felkapta a fejét. Igen, mert itt az a káoszos árnyék, ahol lord Kitchenerrel, a hadügyminiszterrel és számolhat. Hogy miért? Azt csak ő tudta volna megmondani, mert, hogy hol kezdődött a lord és Repington között az ellenszenv, megállapítani azóta sem sikerült.

— Ugy? — mondotta halkan. — Tehát írjam meg, hogy kevés volt a lövés, hogy a sikeresen ennek hiánya okozta? De hiszen ez a hadügyminiszter bukását okozhatja.

French bosszusan felelt: — Lehet, de ezzel nem sokat törődhetem. Itt nem Kitchenerrel és rólam itt a hazáról, a hadseregről és a győzelemről van szó. Elhiheti, nem személyeskedés ez.

Repington kicsit gunyosan emosolyogta magát, mert még élénken emlékezett az előző év szeptember elsejére, amikor lord Kitchener és French tábornok élesen beszélgettek, de azután szertartásosan meghajolt.

— Tehát meg kell buktatni a hadügyminisztert? Ez a jelszó? Mindegy...

French tábornok néhány napon belül a fog hallani felelem, — mondotta és kezét nyújtotta.

„LÖSZERHIÁNY GÁTOLJA ANGLIÁT A GYŐZELEMBEN”

Négy nappal később lord Kitchener, a British Empire hadügyminisztere hivatali szobájában megkönnyebbülten sóhajtott fel. Íróasztalán ha'omban heverték az elintéztet ügydarabok.

— Most végre van kis időm — mormogta maga elé és a Times után nyúlt, amely ott szerénykedett a nagy asztal egyik szegletében. Megelégedése megütöztette, majd méregre változott azonban, amikor a vezércikket végigolvasta. A Times katonai szakértője ugyanis a sikertelen offenzívával foglalkozott és annak okát a tövélközeli férőerhetetlen egyetlen miniatúrában adta meg: Löszérhiány Angliát a győzelemben.

FRENCH TÁBORNOK SAJÁT-KEZÜ LEVELE

— Hm — mondotta később Kitchener és gondolkodni kezdett. — Löszérhiány? Ez lenne az ok? Lehetetlen, hisz French saját maga írta nekem, hogy készlete teljesen kielégítő...

Felugrott íróasztala mellől és az iratkezelőkhöz ment, amelynek egyik fiókjában előhúzza a brit haderők főparancsnokának, Sir John Frenchnek levelét.

— Igen, — gondolta, — itt a levél, mely igazol engem, mert hiszen én figyelmeztettem őt arra, hogy ne kezdjen elhamarkodott támadást, mire ő azt írta szószentként: „Az offenzíva feltétlenül sikerül. Löszérhiány pedig van elég.”

French azonban bizonyosan megfelelt az erről a levélről, — fűzte tovább gondolatait, — különben nem adta volna Repington szájába ezt a bántó, valószínű mondatot.

MYLORD, NEM MARADHATUNK TETLENÜL

Néhány percig tépelődött még így lord Kitchener, amikor hirtelen felrántották az ajtót és személyi titkára, George Arthur viharzott be rajta, hóna alatt a Times Daily Mail és a Morning Post aznapi példányai.

— Mylord! — kiáltotta, — de nem folytatta, mert meglátta a kinyitott Times az asztalán. — Szóval már látta — mondotta később halkan, de elkeseredetten.

— Láttam — felelte a lord, — de nem törődöm vele. Miért is tenném?

— Mert igazságatlanság és mindez csak arra való, hogy Lloyd George löszérhiányt lehessen. Mylord! Mi nem maradhatunk tetlenül.

— Ugy? És mit tanácsol kedves Arthur?

— Azonnal cikket írok a lapoknak. Lekezelöm French sajátkezü levelét és... De nem folytathatta, mert lord Kitchener mosolya leintette.

„ÉN A NÉMETEKKEK HARCOLOK ÉS NEM FRENCH TÁBORNOKKAL”

— Cikket nem ír barátnom és nem is fog védekezni. Mindjárt meg is mondom miért: Én ugyanis harcolok a németekkel, de nem vereksem French tábornokkal.

— De meg akarják buktatni önt, Mylord!

Lord Kitchener arca fájdalmasan megvonaglott. Ez a mondat elevenére talált. Igen, villant fel agyában, tényeg úgy van. Meg akarják buktatni őt, aki egész életében csak a hazájáért dolgozott.

— Lehet, igaza van Arthur, — mondotta csendesesen, — de lássa, még akkor is nyugodtan hagyom el helyemet. Annyi kintutestést kaptam már életemben, hogy nincs ami még jöhetne. Nem mondom fájni, hiszen most, öreg koromban már csak azért szállok, mert érzem, hogy ezzel még tartozom hazámnak. Ezért rosszul is esne talán, de mennék ha küldenének. Az okot azonban nem akarom felidézni. És nem is akarok védekezni ezzel a levéllel. Képzelm, hogy örülnének odaát, ha látnák, hogy a hadügyminiszter és a hadseregparancsnok összekülönböztek.

George Arthur hallgatott. Hallgatott, mert az ősz katonai szemében szögletében áruzó fényességet látott és ez összeszopta a szívét.

— Elteszem French levelét és a kérést enélkül fogom felvetni a minisztertanácsban. Ha a premier úgy gondolja, hibát vagyok akkor megyek...

AMI CSAK EGYSZER TÖRTÉNT MEG LONDONBAN 130 ÉV ALATT

A személyi titkán szép csendesesen kitért a hóna alá a lapokat és letette az íróasztalra.

— Most pedig nézzük — mondotta lord Kitchener, — hogyan lehetne a löszérhiány pótlását meggyorsítani?

Térképeket vettek elő, vasúti menetrendeket tanulmányoztak, átvizsgálták a nagyszállalatos jelentéseket és közben telte az idő. A hadügyminisztérium előtti teret szívták nagy tömeg lepte el. Először csöndes volt, de egyre erősödött a moraj, amely a tömegek jelenlétét jellemzi.

George Arthur felkapta a fejét. Felugrott és kinézett az ablakon.

— Mylord, — mondotta — néptömeg van a minisztérium előtt és egy ember beszélni készül.

Kitchener felállt és az ablakhoz lépett. Egy középkorú férfi abban a pillanatban kapaszkodott fel egy álló bérkocsifülsőre, ahonnan beszélni kezdett. Néhány mondatot kiáltott el csupán, de a jelenlévők zúgó helyeslése igazolta, hogy a nép szívből beszélt. És azután előkapta a Times aznapi számát, összegyűrte és megmutatta. A közönség pedig követte a példát.

Lord Kitchener és George Arthur csodálatot, mert az akkor 130 éves Times még soha sem égett el az uccákon.

DOUGLAS HAIG LESZ PARANCSONK

Negyvennyolc órával azután átalakult a kormány és lord Kitchener továbbra is hadügyminiszter maradt. A premierminiszter röviddel később levelet írt Frenchnek, amelyben távozásra hívta fel és utódát ugyanolyan kemény, szótlán, hazáját szerető katonának nevezte ki, mint amilyen a hadügyminiszter volt, sir Douglas Haig-ot.

AZ UTOLSÓ ÚT

Egy évvel később, június 6-án indult el

Kitchener a Hampshire fedélzetén Oroszországba. A hatalmas csatahajó röviddel kifutása után borzalmas viharba került az Északi tengeren. Szakadozott rongyokként rohantak az égboltozaton a hatalmas fekete felhők és a hullámok felcsapó tarajai, mintha összelekeztet volna velük a káthatáron.

A lord kis felöltőjében egykedvűen állt a parancsnoki hidon. Ő, aki hazájáért annyit utazott, már nem egy vihart élt keresztül. Most sem volt hatással rá a vízhegyek és a nyomukba örvénylő hullámvölgyek, mert ösztönszerűen a múltba merült, a szép és nehéz napok emlékébe. Azután a jövőre is gondolt és elmosolyodott. Mosolya azonban keserű volt. Oroszországba kell mennie, ahol már nem tudják, mit tegyenek. Ahol szükség van egy tapasztalt vasakaratu emberre.

Talán arra is gondolt, hogy az idegen fővárosban mennyi felesleges ünnepeltetésben lesz része és ő ezt soha nem szerette. De meg kell tennie, meg kell hozni ezt az áldozatot is, hiszen a brit birodalomnak győznie kell.

Közben egyre dörög az ég, sűrűnek a hullámok a már elfeketedett ég alatt.

De mi ez? Sokkal élesebb csattanás hangzik fel és toronymagas hullám szökik a felhőkig a hajó orránál.

Torpedó? Akna? Az kell legyen, mert a hajó hirtelen feloldarva dől.

Kitchener nyugodtan áll a parancsnoki hidon és szinte csodálkozik azon az énkéségen, ami a hajón uralkodik.

— A csónakokba! — kiált a kapitány.

A legénység a halál előtt is hidegvérű. A kapitány és a tisztek mindent elkövetnek, hogy a hajó legértékesebb emberét megmentse, de lord Kitchener mosolyogva és jomondólag int feléjük, mintha mondani akarná, hogy nem látják, hogy mindez hiába való? Egyik csónakot a másik után vágja a hajó falához a vihar és dióhéjként roppannak össze azok. Itt már nincs idő arra, hogy az életről gondolkodjék valaki, itt már az örökkévalóság hírnökei nyitják meg a kaput a túlsó partra. Itt már legfeljebb azt lehet tenni: megmutatni, hogyan hal meg bátran szemrehányás nélkül a brit katoná, kezdve a marsaltól a matrózig...

Csak egyetlen csónak tudott megmenekülni 14 matrózzal és ezeknek bennülől emondották, hogyan állott rendületlenül lord Kitchener, „Khartum hőse”, a parancsnoki hidon, amíg a hajó 800 matrózával el nem merült a végtelen vízi tomélemben...

— Tömeges megtérés több kínai faluban. Érdekes esetről számol be az „Osservatore Romano”, a Szentsek hivatalos lapja. Kína Chanhua nevű városában működő Wagner atya amerikai ferences-szerzetes előtt megjelent mint egy harminc nem keresztény község megbízottja, azzal a kéréssel, hogy küldjön hithirdetőket a falvakba. Wagner atya személyesen látogatta meg a falvakat, hogy lássa, állhatatosak-e szándékukban a pogányok. Tapasztalta, hogy a falvak laói a szomszédos falvakban lakó keresztényektől már több mádságot eltanultak és valamennyien kereszténynek akarnak lenni. A szerzetes azonnal hitoktató kiképző iskolát nyitott, hogy az önkéntes hitoktatóknak legyen segítségére az evangélium hirdetésében. Wagner atya mintegy 5000 pogányt szeretne megkeresztelni.

A NAGY KALAND

SZTOJKA LÁSZLÓ NOVELLÁJA

A repülőgép enyhe, finom remegéssel ért földet. Emberek futottak elő. A kivezető ajtócskát felrántották, leeresztették az acéllétrát és az utasok nevetve, nyújtózkodva bujtak elő a gép hengeralku testéből.

Ragyogó olasz nap várta őket. Friss, tarka nápolyi reggel.

A pénztáros ijedten, fáradtan s végtelenül óvatos mozdulattal szorítva magához aktatáskáját — csak a második szori felszólításra, hogy — tessék nőszori kiszállni, — tette lábát az acéllétrára.

Társaságépkecsin értek a városba. Valami sétatérnél álltak meg, közepén gyönyörű mélyszíni tó, motorcsónakok, lehajlóáru, különös-illatú fák, lehetetlenül kék ég... a sétatér felől finom katonazenével melódiai szálhangok szerteszét...

A pénztáros nehéz léptekkel egy tó

melletti padig vánszorgott s ott sóhajta leroskad.

Nem így képzelte el a nagy, a felszabadító kalandot.

Harminchéstendős a bankban — nem volt kis dolog. Munka, munka folton. Az életből keveset látott... Felkelés, munka, lefekvés. Felkelés, munka, lefekvés, harminchést évig...

S aztán, amikor tegnap délelőtt hozták azt a tízmilliót... Hirtelen vad vágy kapta el. Elvenni s futni vele! Messzire. Ki az életbe! A világba!

A szűk hónapos szobára gondolt, a sarki vendéglő megszokott babfőzelékére, az elnergett harminchést évre...

Déli záraskor aktatáskájába lökte a pénzt.

A repülőtérré sietett.

Utlevele zsebében — a bank szerzte meg még mult héten, mert úgy volt, hogy őt küldik ki egy külföldi fiók rovincsolására. De elmaradt a dolog. Miért?

Ökölbe szorult a keze.

Később tudta meg: a vezérigazgató,

mikor az utasításokért jelentkezett az ut előtt nála s félszegen hajlongott a vattázott ajtó mellett — odasugta az osztály-igazgatónak:

— Ezt a félszeg kis embert? Á! keressen mást... Ez jó itt — becsületes, szorgalmas jellem, de ilyen munkára...

— Félszeg kis ember!

A repülőgép huszonnégy óra alatt — két leszállással — a harmadik állam területére hozta. Kereshetik!

Megnyílik az élet kapuja... Tízmillió! Élni fogok! Ruhák, nők, bár, opera, séta, élet, élet! Azt csinálom, amit akarok!

Széduiten simogatta homlokát. A dépen szörnyű érzések szorongatták. Tolvaj! Zugott aqúában egy éles kiáltás. Már körözik. Szétemegy a hír: Lopott! Tízmilliót. Elfoam!

Félóra múlva megkönnyebbülten lépett ki a nagy nemzetközi összeköttetésekkel rendelkező bank ajtaján...

Később a posta-kamun...

A pénzt visszaküldte — a levélben

arra kérte a bankot, hogy bocsássonak

meg egy öreg, megtévedt embernek...

Aztán föbelőtte magát.

A pénzt s a levelet a vezérigazgató lakására kézbesítették. A bank ugyan két nappal azelőtt — déiben — rövidzárlat következtében — teljesen leégett, — menteni semmit sem lehetett — a kár megtérül a biztosításból.

Szörnyű tűz volt! Még a páncélszekrények is úgy elolvadtak, mint nyáron a teavaj...

— Gyorsan — mondta a vezér a mellette álló aligazgatónak — értesíteni kell a biztosítóintézetet — tízmillióval kevesebb volt a pénztárban — a pénztáros ellopta s itt küldi vissza...

— A pénztáros?

— Igen, igen. Az a jámbor kis ember, akit nem mertünk kiküldeni a fiókhoz, olyan félszeg volt... Azt írja föbe lövi magát.

Az aligazgató elbámulva vette át a levelet s a pénzt.

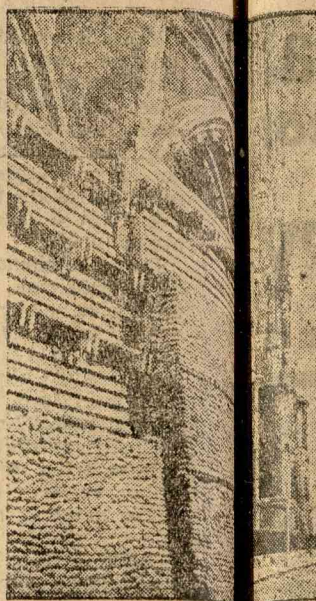
— Ilyet — mormogta — lopott — 37 év után... Hihetetlen!

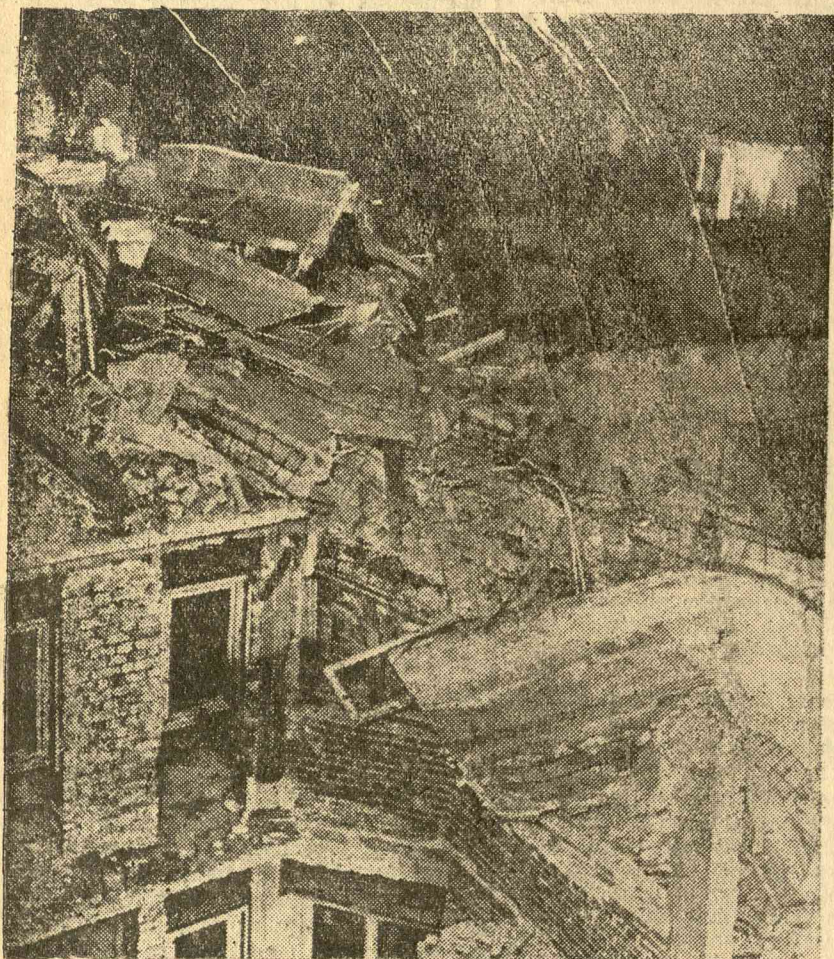
TÖRVÉNYHOZÓK A MINISZTERELNÖKSÉGEN. Tatarescu miniszterelnök teán látta vendégül a törvényhozás tagjait. Képünkön a miniszterelnököt mutatjuk be egyenruhában, a törvényhozók társaságában.

MOLDOVA ÉS OLTENIA METROPOLITÁINAK BEIKTATASA. Nagy ünnepségek között történt meg Moldova és Oltenia metropolitáinak beiktatása. Képünkön két oldalt a két főpapot, közepén pedig Nicodim patriárkát mutatjuk be a királyi palotából kijövet.

VÉDIK A REIMSI LIST. reimsi katedrális mögött várja a lég

ÖSSZEOMLOTT A FŐVÁROSBAN EGY NÉGYEMELETES PALOTA. Mindenki emlékszik arra a borzalmas szerencsétlenségre, amely nemrégiben történt a fővárosban, amelynek során a Calea Calarasin egy épülő félben levő négyemeletes palota összeomlott és maga alá temette az épületben dolgozó munkásokat. Felvételünk az összeomlott házat mutatja be, közvetlenül a halálos áldozatokat követő katasztrófa után.

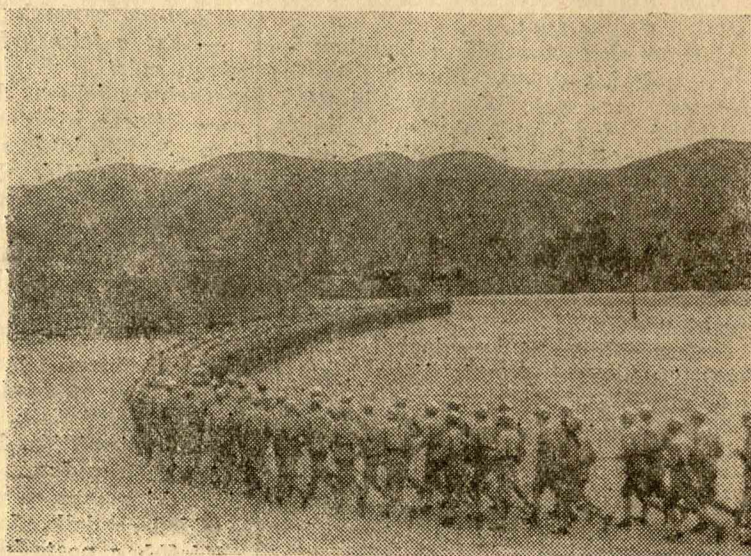
TOMMY FARR A FRONTON. A világhírű ökölvívó is bevonult és az angol hadsereg kiképző altisztje lett. Egyetlen óhaja az, hogy kiváló fizikai tulajdonságait a francia fronton értékesíthesse, ahová nemsokára át fogják helyezni.

ITT MÁR JÁNGY

SZOVJET KATONÁK A FINN HATÁRVÍDEKET TANULMÁNYOZZÁK A TÉRKÉPEN

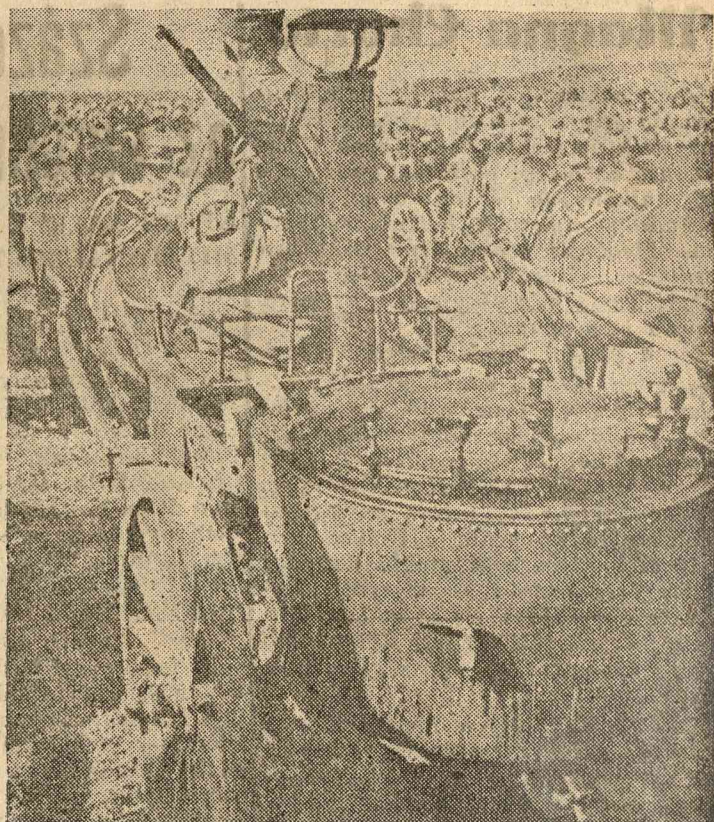
CSUNKINGBAN A KATONAI ISKOLÁBAN előkészítik a kínai néphadsereg jövődi tiszteit. A tanulók képünkön éppen visszatérnek a kaszárnyába.

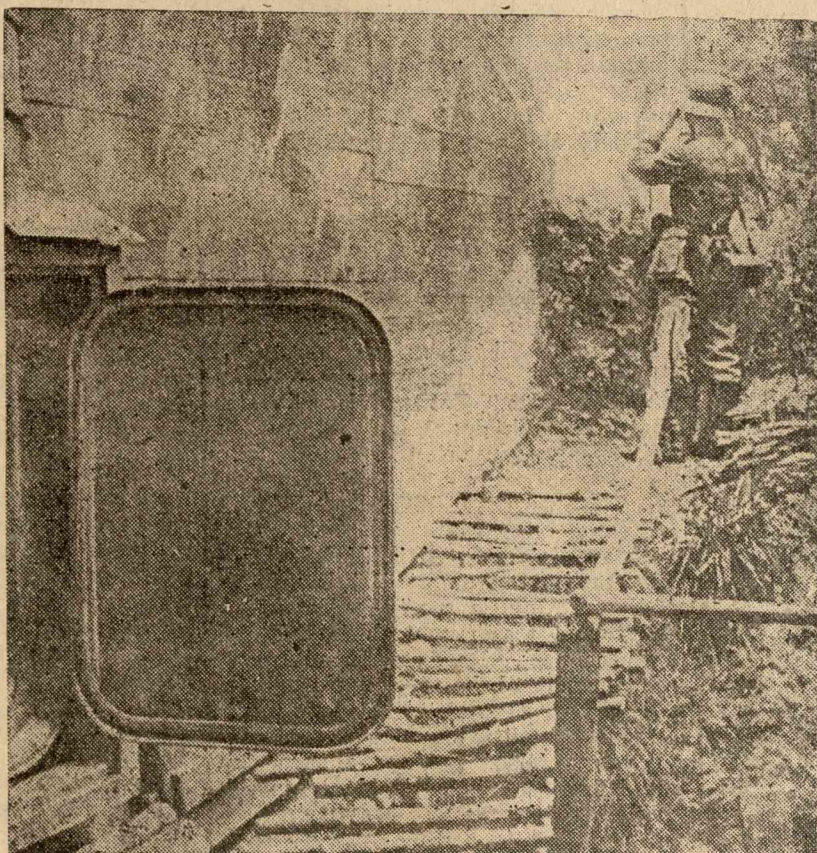
MŰVÉSZIES KARÁC AME

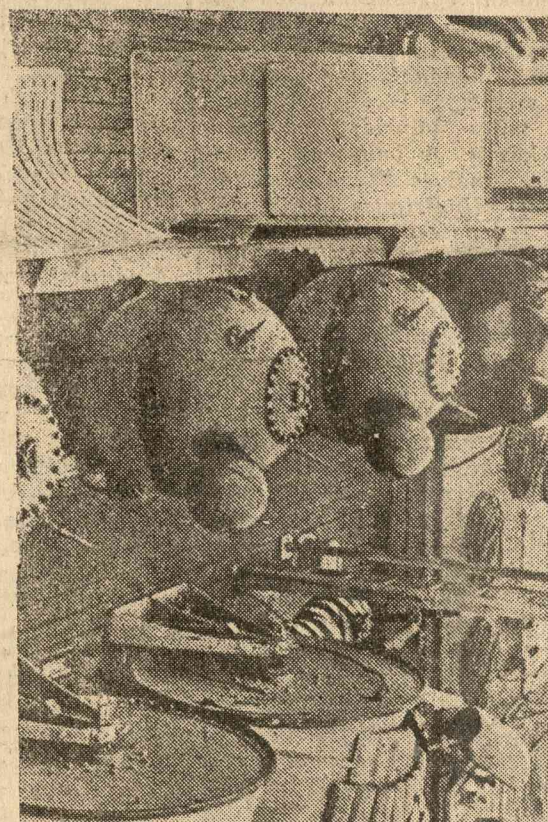
RÓMA KORMÁNYZÓJA LÁTOGATÁST TESZ A SZENTATYÁNÁL. Giacomo Borghese herceg, Róma kormányzója a tisztségébe való beiktatást követő napon feleségével együtt tisztelő látogatást tett XII. Pius pápánál.

A FINN TÁBORI KONYHA. A finn gyomrok öröme, a tábori konyha hűségesen követi a harcoló csapatokat a harctérekre.

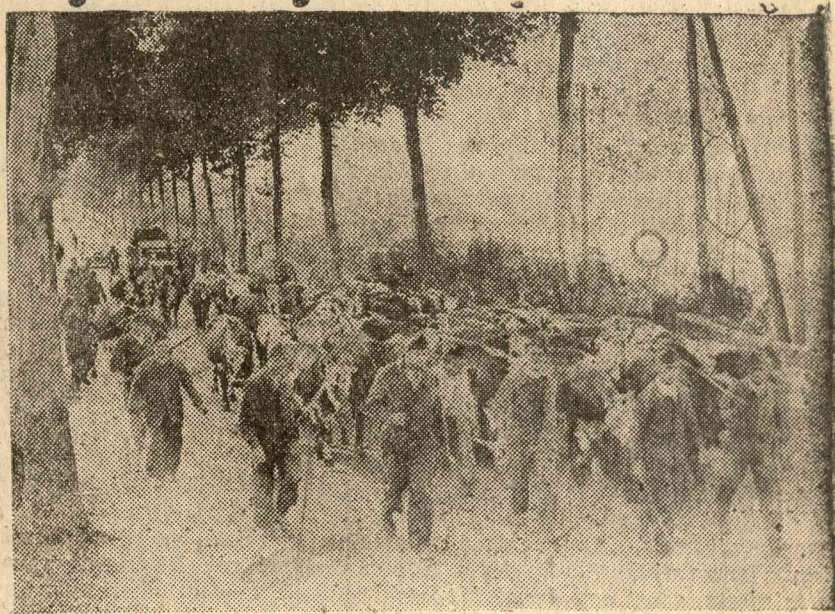
„A NYUGATI FRONTON MINDEN CSENDES.” A távirati irodák nap-nap után jelentik, hogy a „nyugati fronton minden csendes”, ez azonban nem jelent tétlenséget, mert bármilyen csapatmozdulatot a megfigyelők éles szeme követ. Képiünk a Siegfried-vonal egyik bejáratánál az ellenséges vonalat megfigyelés alatt tartó parancsnokot mutatja be.

IGY NÉZ KI EGY AKNARAKÓ HAJÓ. Különleges felszereléssel arra van hivatva, hogy a fedélzetén levő aknák hosszú soraként lerakja és ilyen módon bizonyos tengerszakaszt teljesen megközelíthetlenné tegyen.

MEGÉRKEZTEK A SZINES CSAPATOK. Északafrikai szines csapatok kiszállnak a katonavonatról, a Maginot-vonal mögött, a nyugati fronton.

VÁGÓMARHA-SZÁLLÍTÁS. A nyugati fronton harcoló francia és angol katonák részére szállítják a képünlán szekeres marhát. Ebből lesz a finom ebéd, a katonagyomor álmá, vágya.

Magna Charta

A washingtoni angol nagykövet nemrég átnyújtotta az amerikai szenátus főkönnyvtárosának a Magna Chartát, azt az ősrégi okiratot, amelyen a brit alkotmány és az angol ember szabadsága nyugszik hétszáz esztendő óta. Megőrzés végett birta rá, légmentesen elzárt bronzdobozba rejtve adta át, megőrzés végett arra az időre, amíg a háború tart.

Ezt a királyi levelet keletkezésének idején, az 1215-ik évnek nyarán, másolatban minden valószínűség szerint az angol birodalom minden püspökségének székhelyén kifüggesztették. Most már csak négy példányban van meg: kettő Salisbury és Lincoln székestemplomában, kettő pedig a British Museum őrzetében, s ez utóbbi kettőnek egyike ideiglenesen az amerikai szenátus könyvtárában. És ez az egy nyilván a féltve őrzött eredeti. Földnélküli János angol király sajátkezű aláírásával.

Mondottuk, hogy a Magna Charta 1215-ben, tehát a normann királyok idejében született meg. Földnélküli János, aki ezt a szabadságlevelet kiadta, II. Henrik fia volt. Atyjától vagy onnan helyett csak a melléknevet kapta örökölni, amikor a világra jött, mert a királyi apa akkor szétosztotta minden földjét nálánál idősebb testvérei között. Rossz gyermek és rossz testvér volt ez a Földnélküli. Áruló módra viselkedett atyjával és testvéreivel szemben egyaránt, s 1199-ben, mikor bátyjának, Oroszlánszívű Richárdnak halála után elérte vágyát és trónra lépett, népének zsarnoka lett. Kegyetlen, szeszélyes király volt. De a megtorlás, mely büneiért várt rá, nemsokára késztette. A bouvinesi csatavesztés után, melyet Fülöp Ágosttól, a Hohenstauff II. Frigyes király szövetségesétől szenvedett, az angol urak, a bárók, a főpapság és London városa 1215-ben szövetségre léptek ellene. Hadsereget gyűjtöttek és megadásra kényszerítették. Runnemede mezején, a Themze partján és Windsor közelében esett meg a híres kapituláció. Négy napig folyt a tárgyalás a király és ellenfelei közt. Aztán megállapították a királytól követelt biztosítékokat. Földnélküli János pedig megerősítette azokat kézjeggyel és királyi pecsétjével. Más aláírást az övéből kiűztek az okirat alá. Azok a papi és világi nagyságok, akiket a beseztető rész felsorol, inkább tanuk mint kezesek gyanánt szerepelnek az okiraton. Közülük voltak a király személynéi hívei valamint győztes ellenfelei közül Canterbury és Dublin érsekei, London, Winchester, Lincoln és Rochester püspökei, Pembroke, Salisbury, Warenne, Arundel és Sussex earljei. A szabadságlevelnek eredetileg nem volt különösebb címe, ahhoz csak később és csak történetesen jutott. Tudniillik, amidőn utóbb kikapcsolták az összefoglaló nagy okirattól az ugynevezett erdészeti cikkelyeket, megmaradt főrészt, terjedelmére való tekintettel Magna Charta de libertatibus névvel jelölték meg, végül pedig egyszerűen már csak Magna Charta-nak nevezték.

Azt lehetne gondolni, hogy a kudarc, mely a runnemedei mezőn érte János királyt, a főnemesség győzelme volt. Akkor azé volt, igen, de az elkövetkező időkben az egész angol nép maradt. Mert ez a hétszáz esztendő okirat szabályozta az angol polgár személyes szabadságát, a király adókövetési jogát s biztosította minden időre az országot és az angol nép fiait érintő garanciális jogok összességét, ugyanakkor pedig alapját vette a modern parlamentárizmusnak is.

A történetírás feljegyezte, hogy Földnélküli János nem akarta becsületesen megtartani az egyezséget s vissza akarta szerezni hatalmát. Nem szerezte vissza, mert egy évvel 1215. után meghalt. Így maradt meg teljes érvényében a Magna Charta és így lett ez a féltve őrzött ereklye az alkotmány alaptörvénye Angliában.

Százötven esztendő tanítás az emberi élet meghosszabbításáról

NÉMET SZERZŐ ÉS MAGYAR FORDÍTÓ MUNKÁJA 1798. ÉVBŐL
MIT TANÁCSOLT HUFELAND KRISTÓF AZ ÉLETERŐ MEGTARTÁSÁRÓL?

Irta: RÖSZLER VIKTOR dr.

A könyv, amelyről az alábbiakban szó esik, 1798-ban jelent meg Pesten Címe és írója: „Az emberi élet meghosszabbításának mestersége, iratott Christóf Wilh. Hufeland orvos-doktor, és a Jénai Fő-Oskolában az Orvosi Tudományok Rendszeréntvaló közönséges Tanítója által”. Magyarra fordította és egyúttal „a nehezebb helyeken megvilágosította, néhol pedig megbovította” Kovács Mihály orvos-doktor.

A fordító előjáró beszéde beszámol a nagyszabású munka sikeréről: Bécsben háromszor nyomtatták ki, Jénában kétszer s ezenkívül Stuttgartban is kiadták. A munka magyar nyelven több mint ötszáz oldalra terjed.

„Betsés ez a munka azért, mert ebben új tudomány jött a világra, t. i. a macrobiotica, v. az Élet meghosszabbításának mestersége. Az Élet erőről való tudomány még sehol úgy ki nints dolgozva, mint itt” — írja a fordító.

AESCULAP MÓDSZERE

A szerző megismerteti olvasóját a zokkal az ősrégi kísérletekkel, amelyekről valaha azt hitték, hogy megadják velük ragadni a gyorsan továbbító életet. Egy Rómában talált régészlop felírása arról beszél, hogy Aesculapius száznegyven esztendőket megerősítette, mert ifjú leányok helyettesével gyógyította magát. Itt érvékként a monda szerint a nagy Dávid király sőt a szerző életében ez tanácsot követte az amszterdami polármeister is.

A középkor egyik híres alakja, Theophrastus Paracelsus Bombastus, akit a szerző „a legszemtelenebb ámitónak és dicsőkedőnek” nevez, mert „a magabiztonságát olyan homályos és titkos nyelven tudta előadni, hogy abban a legmélyebb titkokat kereshette az ember”. Azaz dicsőkedett, hogy a halhatatlanság kövével rendelkezik. Paracelsus „oly nagy szület csinált”, hogy még a híres Erasmus is tőle kért tanácsot. Amikor pedig Paracelsus uram „tízven esztendőskorában meghalt, kiáltott, hogy az általa őrzött halhatatlanság köve nem volt egyéb, „hanem valami olyan hevítő szer, mint a Hoffmann cseppjei”.

A PLÁNÉTÁK SZEREPE

A középkorban, amidőn a csillagjósokra esküdtek az emberek, az a hiedelem kapott lábra, hogy egy jó horoszkóp segítségével néha el lehet kerülni a halált. Nemcsak az embereknek voltak meg a maguk csillagzatai, hanem a növényeknek, állatoknak, tartományoknak, sőt magányos házaknak is. Mihelyt tehát tudták, melyik csillagzattól fog származni betegsége, vagy szerencsétlensége valamely embernek, már akkor nem volt szükség egyebet csinálni, hanem csak hogy egészen olyan ételekkel italokkal és lakóhelyekkel éljen, amelyek származtak más ellenkező plánéták birodalma alól.

Sokan hitték azt is, hogy „nyakbaktató orvosságok” és talizmánok által meg lehet hosszabbítani az életet. Ezeket a talizmánokat „bizonyos csillagzatok alatt arra alkalmas érekből öntötték, vagy kalapáltatták avégre, hogy a vele atyafiságban levő Plánétának egész erejét magok tulajdonává tegyék”.

Hufeland lenézéssel beszél ezekről a babonákról. Elismerő szavakkal emlékezik meg azonban egy Cornáro nevű orvosról, aki tökéletességre emelte a mértékletes életmódot, úgy étkezésben, mint a felesleges indulatok elkerülésében. Kortársai szerint teljes egészségben érte meg a századik életévét.

Voltak kuruzslók, akik érvágással, vagy vérátömlesztéssel akartak eredményeket elérni. XIII. Lajos francia királyon például élete utolsó tiz hónapjában negyvenszer vágta eret. A vérátömlesztést úgy végezték, hogy valamelyik élő állat vérért vezették át az ember ereibe. Természetesen „még az átsapolás alatt meghaltak az emberek és azóta senki sem meri erre vetni a fejét.”

MESMER ÉS CAGLIOSTRO

Nincs jobb véleményemmel Hufeland az állati delejesség tanának megalapítójáról, Mesmerről, valamint a kor legzseniálisabb szélhámosáról, Cagliostro-ról sem. „De csakhamar feltalálták, hogy a híres St. Germain életet hosszabbító Theája csak közönséges Santalum fából, Senna levélből, kemény magból áll, az a híres Cagliostro Elixírja csak a közönséges, de igen hevítő gyomor erősítő, a csudatévő ereje a magnetizmusnak, amely csak a képzőldéstől, az érző-inak izgatásától és az érzékenységtől származik és azok a híres arany tinkturák többet használtak a Találó életének, mint azoknak, akik azokat bevették.”

Miután Hufeland leszámol a kuruzslókkal és csaláikkal, áttér a maga tanításának ismertetésére. Ennek a tanításnak középpontjában az életerő áll, amely egyedüli „megtartó eszköze annak a testnek, amelyben lakik”, s amely „ellentáll a természet erejei közül azoknak, amelyeknek rontó befolyásuk van.” Ezt az életerőt meg lehet erősíteni, de el is lehet gyengíteni, el lehet pusztítani.

AZ ÉLETERŐ SZEREPE

Ez az életerő — írja Hufeland — vonatkozik meg az új élet létrehozásánál, ez irányítja a növekedést mindaddig, amíg a szervezet eléri tökéletességének fokát. „De ez a formáló erő nem vész el, hanem azt a munkásságát, amelyet azelőtt a növekedésre fordított, most fordítja az elveszett részeknek visszapótlására és ez a szüntelen megújítás és visszapótlás a legfőbb megtartó eszközök az élő teremtetéseknek.”

„Mibennünk egy szüntelen való birkozás van az elemesítő és a visszapótló erők között és minden szempillantásra a mi életünknek egy semmivé való tételből és egy új teremtetésből állván. Mindaddig, amíg az életerő a maga frissességét és tehetőségét megtartva, mindaddig a visszapótló erők erősebbek. Lassan lassan pedig ez a két erő egyformává lesz. Utoljára pedig az életerőnek fogyásával és az orgánusmok elviselésével az elemesítődes felül haladja a vissza pótlódes és ebből következik a testnek elfogyása.”

Az életnek tartóssága tehát elsősorban az életerő mennyiségétől függ, amely az élő teremtetésben benne van. De a „megemésztő munka maga is lehet restebb és frissebb, éppen úgy, mint valamely gyertya, amelyet az ember mindegyik végén meggyújt, félannyi idő alatt elég, mintha csak egyik vége volt volna meggyújtva.”

STEINACH ÉS VORONOV ELŐDJE

Meglepő, hogy Hufeland milyen világosan és milyen határozottan szögezi le azt a felfogást, amelyen az ujkéleti megfiatalító kísérletek és műtétek alapszanak.

Voronov Szergej tanár tudvalevőleg az állati ivarmirigyek átültetésével

Nagy karácsonyi vásár szőrmében

szőrmekabát
már 3000 leitől

MÁRTONFFY

szűcsnél, str. Reg. Maria 10

próbálta az előregedett emberi szervezetet megfiatalítani. Steinach Jenő viszont a megfiatalítandó egyén ivarmirigyeinek hatékonyabbá tételével ért el ideiglenes eredményeket és egyben világhírnevet.

Hufeland már 150 évvel ezelőtt megalapította, hogy ezek a mirigyek termelt anyagukat a vérpályába juttatják és ezáltal a szervezet „életrejtő tökéletesedik”. Kimondja, hogy „ami életet adhat, az az életet meg is hosszabbíthatja.” Ezek a szervek, mirigyek „nem csupán másokért, hanem kivált és legfőképpen magunkért vannak.” Tovább menve azt írja, hogy ezeknek a mirigyeknek az „ereje todalékja az életerőnek és igen szoros atyafiságban van azzal, amellyel magunkat ismét visszapótolhatjuk.”

Hufeland könyve azt is elárulja, hogy az ő idejében milyen volt az emberek átlagos életkora: 100 ember közül ötven meghalt tizedik életévé előtt, huszan 10—20 év között, tizen 20—30 év között. Így tehát az emberek nyolcvan százaléka harmincadik életévének betöltése előtt már eltávozott az élők sorából.

Amit Hufeland az élet meghosszabbításának módjáról tanít, azt a ma ember is nyugodtan megfogadhatja. Ime ezek a jó tanácsok:

„Jó testi származás, okos testi nevelés, szorgalmas és munkás ifjuság, a testi szerelmetességtől való megtartózkodás az ifjuságban és házasságon kívül, szerencsés házasság, az álmom, a test mozgása, a szabad levegővel való élés, a mértékletes meleg, a falusi és kerti élet, az utazás, a csinosság és a tör tisztsága, a jó élés módja, az ételben és italban való mértékletesség, a fogakra való gond, az elme csendessége, megelégedés, jó természet, az elme és az érzékenységek gyönyörűségeivel való mértékletes és gyönyörködő élés, a betegségeknek és eltávoztatása és okos gyógyítása, a testi és lelki erőknek tökéletesítése.”

Végül pedig csak az tud okosan töltödni életének meghosszabbításával, aki megbékélt az elmúlás gondolatával. „Szeresd az életet és ne félj a haláltól” — hirdetifenn Hufeland. Csak azt tartom én szerencsés embernek, aki ennek az elkerülhetetlen elvánságnak gyakran, igen közelről és bátran a szemébe nézett, úgy, hogy ezt utoljára a hosszú összeszokás által fel sem veszi.”

Az elmúlás fájdalmitól se tartson az okos ember. „Bizonyára még egy ember sem érezte magát a halált és valamint hogy tudunk nélkül jövőnk a világra, éppen úgy megyünk ki is a világból. A kezdet és a vég itt összehalynak. Ezek az én erősségeim.”

Betegmegelőző bélyeg

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekbe is állandóan kaphatók a

Cal. Regele Ferdinand 59. Dohánytőzsdében

(Régi betegmegelőzővel szemben.)